



Samrådsredogörelse Vattentjänstplan för Göteborgs Stad

Samrådsredogörelse

Syftet med samrådsredogörelsen är att beskriva hur samrådet gått till, redogöra för synpunkter som kommit in samt förklara vilka ändringar som gjorts med anledning av inkomna synpunkter.

Handläggning

Kretslopp och vattennämnden beslöt den 14 juni 2023 att genomföra samråd för förslag till vattentjänstplan. Förslaget har sänts för yttrande under tiden 20 juni till 31 augusti 2023.

Förslaget har skickats ut till Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Havs- och vattenmyndigheten samt stadsledningskontoret, stadsbyggnadsförvaltningen, miljöförvaltningen och exploateringsförvaltningen i Göteborgs Stad.

En kungörelse har gjorts på Göteborgs Stads anslagstavla.

En notis om vattentjänstplanen fanns i Kretslopp och vattens nyhetsbrev Kretsloppsnytt (nummer 2 juni 2023) som skickas ut till alla villaägare. Kretsloppsnytt finns även digitalt på Göteborgs Stads hemsida.

Förslaget fanns (och finns) tillgängligt på Göteborgs Stads hemsida: goteborg.se/vattentjanstplan.

Sammanfattning

Under samrådstiden har fyra yttranden inkommit. Inkomna yttranden kommer från stadsbyggnadsförvaltningen och miljöförvaltningen i Göteborgs Stad, Länsstyrelsen Västra Götaland och en medborgare.

Stadsbyggnadsförvaltningen har generella synpunkter om utveckling av vattentjänstplanen för att den ska bli mer som ett övergripande styrande dokument för VA-frågorna samt att det bör finnas tydligare koppling till andra styrande dokument. Förvaltningen saknar ett resonemang om behovet av att analysera och klimatanpassa dagvattensystem som har utlopp till kust och vattendrag. En beskrivning saknas också av om det finns tunnlar som kretslopp och vatten ansvarar för som kan påverkas av uppdämning. I det fortsatta arbetet anser stadsbyggnadsförvaltningen att potential/kapacitet gällande tekniskt vatten bör tas upp.

Miljöförvaltningen anser att en översiktlig bedömning av miljöpåverkan för respektive utbyggnadsområde hade varit lämplig att göra inom ramen för vattentjänstplanen. Här efterfrågas mer beskrivning av påverkan på miljö och recipienter vid anslutning av VA-utbyggnadsområden samt påverkan på befintliga VA-system. Miljöförvaltningen påpekar att vattentjänstplanen nämner utbyggnadsplanen för dagvatten, men att det inte

framgår av vattentjänstplanen vilka områden som planeras för dagvattenutbyggnad och hur detta påverkar berörda recipienter.

Länsstyrelsen anser att det inte går att utesluta att vattentjänstplanen kan ha betydande miljöpåverkan. Gällande olika områdens behov av allmänna vattentjänster har länsstyrelsen synpunkter som handlar om att de vill ta del av mer information från VA-utbyggnadsplan 2022-2026 direkt i vattentjänstplanen om utpekade VA-utbyggnadsområden, VA-utredningsområden samt bevaknings- och uppföljningsområden. Länsstyrelsen påpekar också att det inte går att se i vattentjänstplanen om det har gjorts en bedömning enligt tillägget i 6 § LAV om behov föreligger men kan lösas genom att fastighetsägarna vill ha enskilda gemensamhetsanläggningar. Gällande recipienter och miljö kvalitetsnormer nämner länsstyrelsen att det saknas en jämförelse med åtgärdsförslagen i VISS. Länsstyrelsen efterfrågar även fler tidplaner.

En medborgare vid Lunnegårdsvägen (Storegården) påpekar att boende i detta område efterfrågar kommunalt vatten och avlopp på grund av bristfällig dricksvattenkvalitet. Medborgaren önskar att deras del av Göteborg borde täckas av vattentjänstplanen.

Förändringar av vattentjänstplanen

Kretslopp och vatten har bedömt att vattentjänstplanen inte innebär betydande miljöpåverkan samt att en MKB därmed inte kommer att tas fram. Det bör nämnas att länsstyrelsen inte gav möjlighet till samråd gällande undersökning om betydande miljöpåverkan eller avgränsning av MKB via PM daterat 2023-03-09 och att det därför inte funnits tillfälle att diskutera behov av, och innehåll i, en eventuell MKB. Både i samrådsförslaget och i granskningsförslaget ingår en väl genomarbetad miljöbedömning som visar på ett stort antal positiva effekter med vattentjänstplanen. Denna miljöbedömning har utvecklats något i granskningsförslaget, men är i stort sett samma. Att bedöma miljöpåverkan för detaljer som inte är kända i dagsläget eftersom ett stort arbete kvarstår gällande utredning, projektering och utbyggnad av allmänt VA till VA-utbyggnadsområden är inte möjligt i nuläget då vägvalen inte är gjorda. Denna hänsyn och detta arbete kommer att bedrivas inom respektive projekt. För stora VA-projekt, som sammankopplingar inom vattenförsörjningen med Kungsbacka och Lerum, sker utredningar gällande miljöpåverkan ske inom ramen för projekten.

För att berörda lättare ska kunna ta del av hela VA-utbyggnadsplanen för 2022-2026 och se hur olika områden har prioriterats har tydligare hänvisning gjorts i vattentjänstplanen till sidan goteborg.se/vautbyggnadsplan.

Fler tidplaner har lagts till i vattentjänstplanen.

Komplettering av hänvisning och koppling till vissa dokument har lagts till i vattentjänstplanen.

En kort sammanfattning av pågående arbete med tekniskt vatten i Göteborgs Stad har lagts till i vattentjänstplanen.

Information om utbyggnadsplan för dagvatten har kompletterats.

Avgränsningar beskrivs utförligare i undersökning om betydande miljöpåverkan.

Kvarstående samrådssynpunkter är viktiga synpunkter som bedöms kunna utvecklas i nästa version av vattentjänstplan samt i projektspecifika utredningar, projekteringar och åtgärder för VA-projekt.

Inkomna synpunkter och Kretslopp och vattens kommentarer

Inkomna synpunkter har sammanfattats nedan. Vid publicering på Stadens webbplats anges inte personuppgifter så som namn, fastighetsbeteckning eller adress. Synpunkterna finns i sin helhet hos Kretslopp och vatten.

Kommunala nämnder och bolag m.fl.

1. Stadsbyggnadsförvaltningen

Stadsbyggnadsförvaltningens bedömning

Generella synpunkter

Förvaltningen anser att det är positivt att en samlad plan för allmänna VA-tjänster tas fram. Det är en viktig och central stadsutvecklingsfråga i såväl befintlig som ny stad att ha en hållbar vatten- och avloppshantering och bidra till arbetet för renare hav, sjöar och vattendrag.

Syftet med planen är enligt lagstiftningen att visa kommunens långsiktiga planer för att tillgodose behovet av allmänna VA-tjänster och redogöra för åtgärder som behöver vidtas för att den allmänna va-anläggningen ska fungera vid skyfall. Planen bör således vara det övergripande styrande dokumentet för arbetet genom att visa upp den samlade inriktningen och åtgärderna för VA-frågorna. Förslaget till vattentjänstplan verkar nu mer vara en sammanställning av befintligt eller pågående arbete än ett styrande dokument för det samlade arbetet framåt. Det vore därför önskvärt om vattentjänstplanen tog ett mer samlat, strategiskt och framåtsyftande grepp kring hur frågorna ska hanteras. Om nuvarande inriktning bibehålls bör det övervägas om planen bör uppdateras tidigare än 2027 och då med uppdraget att göra planen till det övergripande styrande dokumentet för arbetet med den allmänna VA-anläggningen.

Såsom planen nu är utformad är det svårt att få en överblick över det samlade ”paketet” med planerande och styrande dokument som utgör arbetet inom VA-området. Mycket av planen hänvisar till andra dokument och arbeten. Exempelvis hänvisas till VA-utbyggnadsplan, åtgärdsplan för avlopp och en kommande handlingsplan för klimatanpassning, där det egentligen bara är VA-utbyggnadsplanen som ger avtryck i själva vattentjänstplanen. Det vore värdefullt att sammanställa och tydliggöra vilka dokument och planer som finns eller ska tas fram, vilken roll de har, hur de relaterar till varandra och vattentjänstplanens roll i förhållande till desamma. Det finns även ett värde i att ange hur de underliggande planerna ska uppdateras. Allt för att tydliggöra det samlade arbetet med frågorna.

Detaljerade synpunkter

I dokumentet anges kopplingen till andra styrande dokument. Där saknar förvaltningen Stadens översiktsplan men också den, av kommunfullmäktige, antagna dagvattenpolicyn.

Förvaltningen saknar ett resonemang om behovet av att analysera och klimatanpassa dagvattensystem som har utlopp till kust och vattendrag. En beskrivning saknas också av om det finns tunnlar som kretslopp och vatten ansvarar för som kan påverkas av uppdämning.

I det fortsatta arbetet bör det utvecklas hur och vilken potential/kapacitet som finns att utnyttja så kallat ”tekniskt vatten” till industriell verksamhet som inte kräver dricksvattenkvalitet i sina processer. Det är inte osannolikt att klimatförändringarna kommer att medföra situationer där det är svårt att dricksvattenförsörja staden, då är tekniskt vatten en viktig resurs som kan ersätta dricksvatten.

Kommentar:

Den korta tidplanen har medfört avgränsningar och begränsningar i vattentjänstplanens innehåll. Det bedöms finnas goda möjligheter att utveckla nästa vattentjänstplan för Göteborgs Stad till en mer strategisk, samlad och framåtsyftande plan för VA-frågorna. Det finns i dagsläget inget beslut om revideringen av vattentjänstplan ska göras tidigare än 2027. Arbetet med att tydliggöra det samlade arbetet med VA-frågorna, de olika dokumentens roll och relation samt när de planeras att uppdateras tas vidare som en förbättringsåtgärd till nästa version av vattentjänstplanen. Koppling till fler styrande dokument har lagts till i vattentjänstplanen.

Vid dimensionering av allmänna VA-ledningar och däribland dagvattenutlopp sker klimatanpassning enligt Svenskt Vattens publikation P110. Kretslopp och vatten behöver en dialog med stadsbyggnadsförvaltningen för att tydliggöra vad som efterfrågas i begreppet ”klimatanpassa dagvattensystem”. På grund av sekretess tas tunnlar/berganläggningar ej upp i vattentjänstplanen.

En kort sammanfattning av pågående arbete med tekniskt vatten i Göteborgs Stad har lagts till i vattentjänstplanen.

Ytterligare förtydliganden och utredningar bedöms inte vara nödvändiga i vattentjänstplanen än de som har gjorts i granskningshandlingen. Frågor som belyses i yttrandet är viktiga och tas vidare i kommande utredningar, projekteringar och åtgärder.

2. Miljöförvaltningen

Förvaltningens bedömning

Kretslopp- och vattennämnden anser att planen inte har betydande miljöpåverkan utifrån den bedömning som är gjord inom ramen för denna plan. Undersökningen om betydande miljöpåverkan utgår från vattentjänstplanens genomförande i sin helhet på en övergripande nivå. Respektive projekt/åtgärd och utbyggnadsområden ansvarar för vidare miljöutredningar och frågor i kommande utredning- och byggnationsfas, där i detaljnivå.

Miljöförvaltningen anser att en översiktlig bedömning av miljöpåverkan för respektive utbyggnadsområde hade varit lämplig att göra inom ramen för Vattentjänstplanen.

Miljöförvaltningen bedömer att det saknas en redogörelse för hur Vattentjänstplanen påverkar ekologiska och biologiska faktorer i respektive vattenområde i VISS som kommer att påverkas av utbyggnation. Det saknas även en redogörelse i

Vattentjänstplanen för huruvida utbyggnaden till nya områden har en påverkan på något särskilt skyddat område och/eller på växt och djurliv och på olika biotoper i området. Det saknas även bedömningar av hur påkopplingen av nya områden påverkar belastningen på det befintliga avloppsledningsnätet. Bräddningar eller risken för ökade bräddningar från befintliga pumpstationer och nödutlopp till recipienter med anledning av påkoppling av nya områden behöver beskrivas. Det saknas även en översiktlig redogörelse för hur Kretslopp- och vattennämnden i placeringen av nya bräddavlopp planerar för att minimera miljöpåverkan på respektive recipient.

Miljömål

Kretslopp och Vatten har gjort bedömningen att det främst är följande tre delmål som har en tydlig koppling till Vattentjänstplanen:

Naturen: Göteborg har en hög biologisk mångfald

Delmål 1. Göteborgs Stad sköter och skyddar arters livsmiljöer så att naturvärdena utvecklas.

Med VA-utbyggnadsplanen så kommer enskilda avlopp med dålig status i utbyggnadsområdena att utgå och därmed minskas utsläpp till recipienter vilket bidrar till en bättre livsmiljö i vattendrag och natur i närområdet.

Delmål 2. Göteborgs Stad arbetar för renare hav, sjöar och vattendrag.

Mindre utsläpp till recipient innebär att kvalitet i hav, sjöar och vattendrag kan förbättras. Det finns större möjligheter att upprätthålla MKN och att förbättra status. Det ger också en möjlighet till att vattentäkter utsätts för mindre risker.

Klimatet: Göteborgs klimatavtryck är nära noll

Delmål 3. Göteborgs Stad minskar klimatpåverkan från resor och transporter.

Med en utbyggnad av allmänt VA kan transporter minska för att tömma och slamsuga enskilda avlopp med tunga transporter. Detta är positivt utifrån minskade transporter som ger mindre klimatpåverkan.

Miljöförvaltningen gör bedömningen att det för Naturen delmål 1 och 2 även behöver beaktas att nya ledningsnät med pumpstationer och tillhörande nödutlopp kommer att anläggas till följd av VA-utbyggnadsplanen. Anläggningarna behöver utformas så att de tar hänsyn till särskilt skyddade områden, om sådana berörs, samt till växt- och djurliv i de recipienter som påverkas av nödutlopp. Vidare kan den tillkommande belastningen från nya områden påverka befintligt ledningsnät med därtill hörande bräddpunkter med en ökad risk för bräddning som följd. Det är av största vikt att tillskottsvatten från de aktuella områdena minimeras så att risken för bräddningar inte ökar i befintligt system samt att onödigt miljöpåverkan på avloppsreningsverket undviks.

I Vattentjänstplanen beskrivs att det finns en plan för utbyggnad av dagvattenledningar och anläggningar inom nuvarande verksamhetsområde för dagvatten. Det framgår inte av vattentjänstplanen vilka områden som planeras för dagvattenutbyggnad och hur detta påverkar berörda recipienter. Miljöförvaltningen anser att det behöver beskrivas tydligare i vattentjänstplanen eftersom dagvatten är en betydande källa till utsläpp av näringsämnen och andra föroreningar i Göteborgs vattenmiljöer. Staden behöver ha ett tydligt ökat

fokus på gröna naturbaserade dagvattenlösningar som bidrar med ekosystemtjänster för att stadens miljömål ska kunna nås.

Miljöförvaltningen är positiv till att en Vattentjänstplan tas fram och att planen ställs ut på samråd så att fastighetsägare och verksamhetsutövare inom utbyggnadsområdena i VA-planen får möjlighet att yttra sig över planen i samrådet.

Kommentar:

Hur VA-utbyggnadsområden kommer att anslutas, dvs. läge för ledningar, val av metod, placering av eventuella pumpstationer etc. är inte utrett i nuläget och kan därför inte beskrivas och bedömas i detalj. Kretslopp och vatten har därför inte för avsikt att göra mer fördjupad miljöbedömning av VA-utbyggnadsområden. Vid anslutning av VA-utbyggnadsområden till det allmänna spillvattennätet kommer VA-utredningar och projekteringar göras med hänsyn till skyddade områden och recipienter både gällande val av ledningssträckor samt placering och utförande av eventuella pumpstationer och bräddutlopp. Utbyggnad sker enligt gällande lagar och regler. Även kapacitet i befintligt ledningsnät kommer att ses över och vid behov dimensioneras upp för att ta emot den ökade volymen spillvatten. Tillskottsvatten från VA-utbyggnadsområden kommer att minimeras eftersom det inte är tillåtet att ansluta dagvatten till spillvattenledning.

En stor del av arbetet med åtgärder för rening av dagvatten genomförs i detaljplaner där det ställs krav på åtgärder både inom kvartersmark och allmän plats. I *Åtgärdsplan för dagvatten – Stadens påverkan på recipient och åtgärder mot miljö kvalitetsnormerna för vatten (2019)*, redovisas åtgärdsförslag för att rena dagvatten och förbättra statusen i recipienter. Exempel på åtgärd är pågående arbete med en dagvattendamm som ska byggas i närheten av utloppet till Lärjeån. Dammen byggs i syfte att rena dagvatten från Angered. Utbyggnadsplan för dagvatten berör framför allt utbyggnad av ledningsnät i områden där det idag finns problem med tillskottsvatten, bräddning vid pumpstationer, översvämning i källare etc. Ytterligare utredningar och projektering behöver göras för att ta reda på avgränsningar av områden, ledningsdragningar, behov av rening och fördröjning av dagvatten etc. I utredningarna kommer hänsyn tas till hälsa och miljö. Behov av verksamhetsområde för dagvatten kommer även att utredas för VA-utbyggnadsområden.

Ytterligare förtydliganden och utredningar bedöms inte vara nödvändiga i vattentjänstplanen än de som har gjorts i granskningshandlingen. Frågor som belyses i yttrandet är viktiga och tas vidare i kommande utredningar, projekteringar och åtgärder.

Statliga och regionala myndigheter m.fl.

3. Länsstyrelsen

Sammanfattande synpunkter

Kommunen har gjort en strategisk miljöbedömning och kommit fram till att vattentjänstplanen inte medför betydande miljöpåverkan utan hänvisar att det vidare får bedömas i varje enskilt projekt. Länsstyrelsen kan dock utifrån handlingarna inte utesluta att planen innebär en betydande miljöpåverkan.

Länsstyrelsens synpunkter på vattentjänstplanen

Samråds genomförandet

Samrådet pågår under tiden 2023-06-20 - 2023-09-01, där också kommunens medborgare har möjlighet att lämna synpunkter. Samrådet har annonserats på kommunens hemsida. Det framgår inte om kommunen har samrått på annat sätt med fastighetsägare i aktuella områden. Av sändlistan att döma har dock inte planen skickats till fastighetsägare eller grannkommuner som kan ha mellankommunala intressen för VA-försörjning eller gränsande utbyggnadsområden för VA.

Säkrad avloppsvattenrening

Länsstyrelsen kan konstatera att kapaciteten att rena spillvatten behöver ökas för att uppnå ett långsiktigt och hållbart tillhandahållande av vattentjänster. Nuvarande tillstånd gäller 31 december 2036. Gryab avser att ansöka om ett nytt och tillstånd för befintlig och utökad verksamhet.

Olika områdens behov av allmänna vattentjänster

I vattentjänstplanen refereras till en ny VA-utbyggnadsplan för Göteborgs stad. Den ska gälla för perioden 2022–2026. Utbyggnadsplanen finns inte med i vattentjänstplanen utan kommunen hänvisar till hemsidan. Det är inte tydligt om den ingår i samrådet och om fastighetsägare kan ge synpunkter på utbyggnadsplanen.

Det är svårt att i vattentjänstplanen se vilka bedömningskriterier som leder fram till varför kommunen föreslår att områdena delas upp i utbyggnadsområden, utredningsområden eller bevaknings och uppföljningsområden.

För tydlighetens skull är det bra om kommunen redovisas ett underlag där alla områdena beskrivs, vilka behov som finns och vilka kriterier som har varit utslagsgivande för kommunens bedömning. Har bedömningen skett från kriterierna i §6 i lagen om allmänna vattentjänster och därmed kommunens ansvar eller är det andra motiv som är utslagsgivande för prioritering av områden?

I beskrivningen bör behoven av allmänna vattentjänster enligt rekvisiten i 6 § lagen om allmänna vattentjänster beskrivas samt om de kan lösas genom enskilda lösningar. Det går inte att se om kommunen gjort en bedömning av områden enligt tillägget i 6 § där kommunen har att bedöma om behov föreligger men kan lösas genom att fastighetsägarna vill ha enskilda gemensamhetsanläggningar.

Länsstyrelsen vill i sammanhanget upplysa om att även om områdena är anslutna till kommunalt VA kan det finnas ett behov av att göra verksamhetsområde för ledningsnätet till fastigheterna. Det kan också finnas behov av att utöka verksamhetsområden där nyexploatering av bostäder sker i anslutning till områdena, men där inte tillgång till VA-tjänster finns. Det framgår inte i planen hur sådana områden hanteras. Det finns heller ingen beskrivning om det finns områden som har avtalslösningar för kommunala va-tjänster.

I vattentjänstplanen finns en sammanfattning av VA-utbyggnadsplanen och tid för uppstart av områden redovisas. Det finns dock ingen tidplan för när områdena ska vara utbyggda eller tidsplanering för utredningsområdena. Planen bör ha en planeringshorisont på ca 12 år.

Säkrad dricksvattentillgång

För att möta framtidens vattenförsörjningsbehov gällande kapacitet och redundans behöver kommunens huvudledningsnät både förnyas och förstärkas. Dock saknas en tidsplan för ovan beskriva åtgärder.

Kommunens nödvattentäkter har i dagsläget en begränsad kapacitet och just nu pågår en utredning över vilka möjligheter som finns för att i framtiden kunna använda andra vattentäkter som komplement till råvattenförsörjningen. Det saknas även en tidsplan för dessa åtgärder.

För att stärka vattenförsörjningen i kommunen föreslår planen att sammankoppla Göteborgs kommuns dricksvattennätet med Kungsbackas och Lerums kommuner. Länsstyrelsen ser positivt på denna åtgärd som ett led i att stärka vattenförsörjningen och som ett steg i anpassningen till kommande klimatförändringar.

Miljö kvalitetsnormer för vatten (MKN)

Påverkan på vattenmiljön och möjligheten att uppnå eller bibehålla god status i berörda vattenförekomster är en viktig miljöaspekt som ska vägas in vid bedömning av i vilka områden det finns behov av att ordna vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang enligt 6 § Lagen om allmänna vattentjänster.

Vattenförekomsterna påverkas bland annat av näringsämnen från avloppsreningsverk och diffusa utsläpp från enskilda avlopp med bristfällig rening.

I bilaga 1 till vattentjänstplanen finns en beskrivning över recipienters MKN, status och påverkanskällor vilket är bra beskrivet. En jämförelse med åtgärdsförslagen enligt VISS finns dock inte med i planen.

Grundvatten

I vattentjänstplanen saknas det en beskrivning av de grundvattenresurser i kommunen som är av betydelse för vattenförsörjningen. Har skyddet av grundvattenresurser vägts in vid bedömning av vilka områden som har behov av ordnad VA-försörjning?

Skyfall och översvämning

Länsstyrelsen noterar att staden sedan flera år arbetar med skyfallskarteringar och konsekvensanalyser över VA-anläggningar, även som en del av samhällsplaneringen. Detta har gjorts i huvudsak enligt de rekommendationer som Länsstyrelsen har gett ut: Rekommendationer för hantering av översvämning till följd av skyfall – stöd i fysisk planering.

Staden nämner att en handlingsplan för åtgärder över skyfallsanpassningar av Kretslopp och vattens anläggningar förslagsvis kan ske i form av en handlingsplan. Länsstyrelsen ser det som positivt och vill trycka på att detta bör ske i nära samverkan med övriga samhällsplanerande förvaltningarna. Det är av stor vikt att åtgärder genomförs med stöd av de strukturplaner som tagits fram och enligt översiktsplanens intentioner.

Vattentjänstplanen nämner inte specifikt vilka anläggningar som påverkas mest av skyfallsepisoder. Med beaktande av det stora antal anläggningar som ingår i VA-systemet är det rimligt att hålla planen på denna nivå. Det är inte heller lämpligt att redovisa allt genom öppna handlingar.

Genom de analyser över VA-anläggningarnas funktion vid skyfall som framgår av vattentjänstplanen finns det goda förutsättningar för kommunen att bedöma riskerna för funktionaliteten för VA-systemet vid extrem nederbörd.

De förslag på generella åtgärder som presenteras för att antingen minska riskerna eller göra mer detaljerade bedömningar kommer att medverka till att på sikt öka resiliensen vid skyfall.

Planen nämner det pågåendet arbetet med samverkan med Kungsbacka och Lerums kommuner. Det är av stor vikt att inkludera konsekvenser av skyfall inom dessa kommuner.

Översiktsplanen utgör det huvudsakliga redskapet för att bidra till en trygg vattenförsörjning genom fysisk planering och Länsstyrelsen ser därför det som positivt att vattentjänstplanen har en tydlig koppling till kommunens översiktsplan.

Vattentjänstplanen ska samtidigt kunna utgöra ett planeringsunderlag i den rullande översiktsplaneprocessen och vid kommande uppdateringar av översiktsplanen. Planeringsstrategin är ett lämpligt verktyg för att långsiktigt koppla vattentjänstplanen till översiktsplanen.

Tabellen med lista över koppling till andra styrande dokument bör kompletteras med uppgift om *Göteborgs Stads risk- och sårbarhetsanalys RSA 2019 – 2022*. Skyfall anges som en faktor som kan ge allvarliga konsekvenser.

Ryaverkens pågående arbete med att skyfallssäkra anläggningen är viktigt särskilt med bakgrund av den planerade samverkan med Kungsbacka och Lerum.

Beskrivning av ärendet

Förslag till vattentjänstplan inkom för samråd till länsstyrelsen den 20 juni 2023 med möjlighet för Länsstyrelsen att lämna synpunkter.

Upplysningar

Om det i framtiden skulle bli så att till exempel privatpersoner begär tillsyn för ett område, eller att samfällighetsföreningar inte längre vill ha eget ansvar för ett befintligt VA-område, kan Länsstyrelsen komma att bedöma områden annorlunda än vad kommunen gjort i den här vattentjänstplanen, oaktat detta yttrande. Kommunens vattentjänstplan är ett planeringsunderlag som behöver beaktas i översiktsplanen. Vattentjänstplanen kan bland annat ge underlag för avvägningar om lämplig mark- och vattenanvändning och vilka hänsynsbehov som finns.

De som medverkat i beslutet

Detta yttrande har beslutats av enhetschef Annika Kjellkvist, med deltagande av Linnéa Sjölin från vattenavdelningen, Carina Nyhammer från miljöskyddsavdelningen och Lars Westholm från samhällsbyggnadsavdelningen.

Kommentar:

Den strategiska miljöbedömningen är grundligt gjort och visar på flertalet positiva effekter av vattentjänstplanen som motiv till varför vattentjänstplanen inte anses medföra betydande miljöpåverkan. Denna bedömning har utvecklats något ytterligare i bilaga 1 i vattentjänstplanen. Val av metod och exakta ledningsdragningar är inte klargjorda för

utpekade VA-utbyggnadsområden, eftersom vi är i tidig fas i planeringen. Det behöver göras VA-utredningar och projekteringar för att ta fram ändamålsenliga lösningar som beaktar miljö och hälsa inför utbyggnad av den allmänna VA-anläggningen och anslutning av VA-utbyggnadsområden. Gällande stora kommunövergripande VA-projekt, där samarbetet med Kungsbacka och Lerums kommuner framför allt är aktuella, kommer separata miljöbedömningar att göras enligt gällande lagstiftning och inte inom ramen för vattentjänstplanen. Bedömningen är fortfarande att planen inte innebär betydande miljöpåverkan utan snarare att vattentjänstplanen innebär positiv miljöpåverkan.

Förutom annonsering på Göteborgs Stads hemsida har information om samrådet och möjligheten att lämna yttrande även annonserats i Kretslopp och vattens nyhetsbrev Kretsloppsnytt (nummer 2 2023). Kretsloppsnytt skickas ut i pappersformat till villaägare några gånger per år. Genom Kretsloppsnytt har information om vattentjänstplanen nått ett stort antal fastighetsägare som kan vara berörda av vattentjänstplanen. Kretsloppsnytt kan även nås via Göteborgs Stads hemsida. Grannkommuner har inte deltagit i samrådet. Kretslopp och vatten har redan ett etablerat samarbete och kommunikation med de grannkommuner som berörs av gemensamma projekt.

VA-utbyggnadsplanen för 2022-2026 finns inte med i sin helhet i vattentjänstplanen då den beslutas av VA-huvudmannen i enlighet med lag (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV). Planen är därmed inte en del av samrådshandlingen. Fokus i vattentjänstplanen har varit att redovisa vilka områden som prioriteras och planeras för VA-utbyggnad enligt gällande VA-utbyggnadsplan, medan andra områden som inte prioriterats för VA-utbyggnad kan bli föremål för samråd när det är dags att ta fram nästa vattentjänstplan. Tydligare hänvisning till var det går att hitta VA-utbyggnadsplanen för att ta del av bedömningskriterier och underlag om områden har lagts till i vattentjänstplanen genom hänvisning till goteborg.se/vautbyggnadsplan.

De 11 utpekade VA-utbyggnadsområdena har beslutats vara i behov av allmän VA-försörjning enligt VA-utbyggnadsplanen för 2022-2026. I dagsläget finns inga områden där det har gjorts bedömningen att behovet av en vattentjänst kan tillgodoses med enskild anläggning enligt 6 § LAV. Gällande utpekade VA-utredningsområden kommer utredningar tas fram för att avgöra om de ska klassas som VA-utbyggnadsområden eller områden för bevakning och uppföljning. Om VA-utredningsområden efter utredning bedöms som VA-utbyggnadsområden ska hänsyn tas till förutsättningarna att tillgodose behovet av en vattentjänst genom en enskild anläggning som kan godtas med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljö. Dessa utredningar har inte påbörjats.

Nyexploatering i områden i anslutning till befintligt verksamhetsområde för VA sker i normalfallet genom att en ny detaljplan tas fram. Utgångspunkten är att nyexploateringen då ansluts till allmänt VA genom utökning av verksamhetsområde och utbyggnad av en förbindelsepunkt per fastighet. Frågor gällande VA-försörjning till nyexploateringar tas upp i tidigt skede i planeringsprocessen. Redan vid ansökan om planbesked skriver Kretslopp och vatten yttrande både gällande områden inom och utanför nuvarande verksamhetsområde för VA. Det finns därmed möjlighet att i tidigt skede bedöma behov och möjlighet för allmän VA-försörjning. Det finns flertalet enskilda/flera fastigheter som har avtalsanslutningar utanför verksamhetsområdet. VA-huvudmannen är idag mycket restriktiv med att tillåta nya avtalsanslutningar och det sker endast om det finns synnerliga skäl.

Vattentjänstplanens bilaga 1 uppdateras med en kortare text kring åtgärdsprogrammet för Västerhavet.

I Göteborgs Stad finns inga grundvattenresurser som är av betydelse för den allmänna vattenförsörjningen. Skyddet av grundvattenresurser har inte vägts in vid bedömning av vilka områden som har behov av ordnad VA-försörjning.

Vattentjänstplanen uppdateras avseende tidplaner.

Ytterligare förtydliganden och utredningar bedöms inte vara nödvändiga i vattentjänstplanen än de som har gjorts i granskningshandlingen. Frågor som belyses i yttrandet är viktiga och tas vidare i kommande utredningar, projekteringar och åtgärder.

Medborgare

4. Medborgare A

Vi har länge efterfrågat kommunalt vatten och avlopp till Lunnegårdsvägen (Storegården).

Det finns närmare ett 40 tal fastigheter med permanentboende från Dalheimsvägen till Södra Lunnegårdsvägen som saknar kommunalt vatten och avlopp.

Flera hushåll behöver använda sandfilter eller lera för att få en dräglig vattenkvalitet och nya fastigheter får saltvattenuppträngning när de djupborrar efter vatten.

Den fasthet som ligger närmast närmaste pumpstation har ett avstånd på ca 340 meter fågelvägen till stationen på Högen.

Vi har ett pågående tillsynsärende kring detta (53245-2020 Tillsyn enligt lagen om allmänna vattentjänster) och skulle vara väldigt tacksamma om det som framkommer i ärendet innebär att vi också kommer att vara en del av vattentjänstplanen.

Så min synpunkt är att även vår del av Göteborg borde täckas av vattentjänstplanen.

Kommentar:

I VA-utbyggnadsplanen för 2022-2026 finns berört område kategoriserat som ett VA-utredningsområde. Ett VA-utredningsområde är ett område som har enskild VA-försörjning och som utifrån den kunskap kommunen har om området, kan ha behov av en förändrad VA-struktur. Utredning behöver göras för att visa vilka behov som finns och vilka möjligheter som finns för att förbättra VA-situationen i området. Hela VA-utbyggnadsplanen för 2022-2026 går att ta del av via Göteborgs Stads hemsida på goteborg.se/vautbyggnadsplan.

Andreas Severinsson
Avdelningschef Stadsutveckling
Kretslopp och vatten

Josefine Trägårdh/Anna Valdusson
Projektledare Stadsutveckling
Kretslopp och vatten